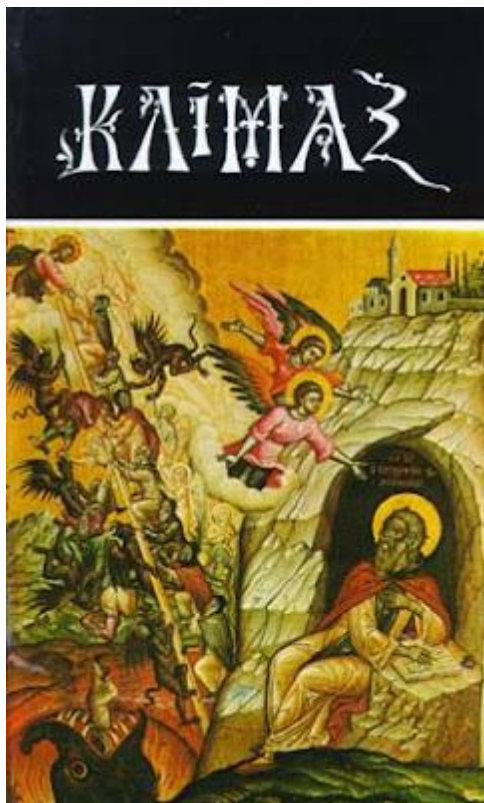

imverias.blogspot.com

Αγίου Ιωάννου του Σιναΐτου: Περί αποταγής

18–23 Minuten

"Κλίμαξ"

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

(Διά την αποταγήν του ματαίου βίου)

1. Το «από Θεού άρχεσθαι» είναι ορθόν και
πρέπον, εφ'όσον απευθύνομαι πρὸς υπηρέτας

του Θεού.

Αυτού λοιπόν του αγαθού και υπεραγαθού και παναγάθου Θεού και βασιλέως μας, ο οποίος ετίμησε όλα τα λογικά όντα που εδημιούργησε με το δώρο του αυτεξουσίου, άλλοι είναι φίλοι Του και άλλοι γνήσιοι δούλοι Του.

Άλλοι είναι αχρείοι δούλοι Του και άλλοι τελείως αποξενωμένοι απ' Αυτόν.

Υπάρχουν τέλος και αυτοί που είναι εχθροί Του, καίτοι είναι αδύνατοι και ανίσχυροι.

2. Φίλους κατ' ἐξοχήν του Θεού, ώ ιερέ φίλε, εμείς οι αμόρφωτοι θεωρούμε τις νοερές και ασώματες δυνάμεις των αγγέλων. Γνησίους δούλους του Θεού εκείνους που εξετέλεσαν και εκτελούν το πανάγιο θέλημά Του ακούραστα καί χωρίς καμμία παράλειψη.

Αχρείους δούλους ονομάζουμε αυτούς που αξιώθηκαν μέν να λάβουν το άγιον Βάπτισμα, δεν εφύλαξαν όμως γνήσια τίς προς τόν Θεόν υποσχέσεις τους.

Ως ξένους και εχθρούς του Θεού θα εννοήσωμε αυτούς που είναι αβάπτιστοι ή δεν έχουν ορθή πίστι.

Αντίπαλοι τέλος του Θεού είναι εκείνοι οι οποίο

όχι μόνον απέκρυσαν και απέρριψαν από την ζωή τους το θέλημα του Κυρίου, αλλά και πολεμούν με πάθος αυτούς που το τηρούν.

3. Επειδή όμως για κάθε μία από τις κατηγορίες των ανθρώπων που αναφέραμε, χρειάζεται να γίνει ιδιαίτερος και ανάλογος προς την κάθε περίπτωση λόγος, για μας δέ τους αμαθείς δεν είναι συμφέρον επί του παρόντος να τα αναπτύξωμε όλα αυτά, εμπρός λοιπόν ας απλώσωμε με αδιάκριτο υπακοήτο ανάξιο χέρι μας προς τους γνησίους δούλους του Θεού, οι οποίοι μας επέσαν με την ευσέβειά τους και μας εβίασαν με την εμπιστοσύνη τους, ώστε να υπακούσωμε στην προσταγή τους. Και αφού δεχθούμε από την ιδική τους σοφία την πέννα και την βυθίσωμε στο νοητό μελάνι, που είναι η σκυθρωπή και συγχρόνως χαρωπή ταπεινοφροσύνη, ας την σύρωμε επάνω στις λείες και λευκές καρδιές τους, σάν σε χαρτί, μάλλον δέ σάν σε πλάκες πνευματικές, καί αναγράφοντας τα θεία λόγια ας ειπούμε τα εξής:

4. Ο Θεός είναι, για όσους θέλουν, η ζωή και η σωτηρία τους, όλων, και των πιστών και των απίστων, και των δικαίων και των αδίκων, και των

ευσεβών και των ασεβών, και των απαθών και των εμππαθών, και των μοναχών και των κοσμικών, και των σοφών και των αγραμμάτων, και των υγιών και των ασθενών, και των νέων και των ηλικιωμένων.

Είναι κάτι παρόμοιο με την ακτινοβολία του φωτός, με την θέα του ηλίου και με την εναλλαγή των εποχών (τα οποία προσφέρονται εξ ίσου σε όλους τους ανθρώπους). Και δεν μπορεί να είναι διαφορετικά, διότι «δεν υπάρχει προσωποληψία στον Θεόν» (Πρὸς Κολοσσαεῖς Κεφ. 3.25).

5. Άνθρωπος ασεβής είναι μία ύπαρξις λογική και θνητή, η οποία θεληματικά αποφεύγει την ζωή, και τον Δημιουργό της, πού υπάρχει αιώνια, τον θεωρεί ως ανύπαρκτο.

6. Παράνομος είναι αυτός πού με την κακή του σκέψι διαστρέφει τον νόμο του Θεού και πού νομίζει ότι πιστεύει, ενώ έχει επιθυμίες και αντιλήψεις αντίθετες προς τον Θεόν.

7. Χριστιανός είναι η απομίμησις του Χριστού, όσο είναι δυνατόν στον άνθρωπο, και στα λόγια και στα έργα και στην σκέψι. Πιστεύει δε ορθά και αλάνθαστα στην Αγία Τριάδα.

8. Θεοφιλής είναι εκείνος που απολαμβάνει όλα τα φυσικά και αναμάρτητα δώρα του Θεού, συγχρόνως όμως δεν αμελεί, όσο μπορεί, να επιτελεί το αγαθό.

9. Εγκρατής είναι αυτός που ζη μέσα στους πειρασμούς και τις παγίδες και τους θορύβους του κόσμου και αγωνίζεται με όλη του την δύναμι να μιμηθή την ζωή εκείνων που είναι απηλλαγμένοι από τους θορύβους του κόσμου.

10. Μοναχός είναι τάξις και κατάστασις των ασωμάτων αγγέλων που κατορθώνεται μέσα σε υλικό και ρυπαρό σώμα. Μοναχός είναι εκείνος που είναι αφοσιωμένος μόνο στις εντολές και στους λόγους του Θεού και τις εφαρμόζει σε κάθε χρόνο και τόπο και πράγμα. Μοναχός είναι μία συνεχής βία της ανθρώπινης φύσεως και μία αδιάκοπη φυλακή των αισθήσεων. Μοναχός είναι εξαγνισμένο σώμα και καθαρό στόμα και φωτισμένος νους. Μοναχός είναι καταλυπημένη ψυχή, που είναι απησχολημένη με την συνεχή μνήμη του θανάτου, και όταν είναι ξύπνια και όταν κοιμάται.

11. Αναχώρησις από τον κόσμον είναι το να

μισήσης με την θέλησί σου πράγματα επαινετά
και να αρνηθής την φύσι, για να επιτύχης τα υπέρ
φύσιν.

12. Όλοι όσοι εγκατέλειψαν πρόθυμα τα βιοτικά,
το έπραξαν αναμφιβόλως ή για την μέλλουσα
βασιλεία ή για τα πολλά τους αμαρτήματα ή για
την αγάπη του Θεού. Εάν κανείς από τους τρεις
αυτούς σκοπούς δεν τους παρακίνησε, τότε η
αναχώρησής τους είναι παράλογος. Παρ'όλα αυτά
ο καλός μας Αγωνοθέτης περιμένει να ιδή ποιο
θα είναι το τέρμα του δρόμου.

13. Όποιος εξήλθε από τον κόσμο για να
σκορπίση το φορτίο των αμαρτιών του, ας μιμῆται
εκείνους πού κάθονται εμπρός στους τάφους έξω
από την πόλι, (όπως οι αδελφές του Λαζάρου
Μάρθα και Μαρία), και ας μη σταματήση τα
θερμά και πύρινα δάκρυα και τους αφώνους
ολοθυγμούς της καρδίας του, ώσπου να ιδή και
αυτός τον Ιησούν, ότι ήλθε και απεκύλισε τον λίθο
της πωρώσεως από την καρδιά του και
ελευθέρωσε τον νου μας, σαν άλλο Λάζαρο, από
τα δεσμά των αμαρτιών και διέταξε τους
υπηρέτας Του αγγέλους: «Λύσατέ τον από τα
πάθη και αφήστε τον να πορευθή προς την

μακαρία απάθεια». Εάν δεν πράξη έτσι, τότε δεν εκέρδησε τίποτε με την αναχώρησί του από τον κόσμο.

14. Όσοι θέλουμε να φύγουμε από την Αίγυπτο και να ελευθερωθούμε από την τυραννία του Φαραώ, έχουμε οπωσδήποτε και εμείς ανάγκη ενός Μωϋσέως, ο οποίος θα είναι μεσίτης μας προς τον Θεόν και οδηγός μας μετά τον Θεόν. Αυτός θα ίσταται μεταξύ της πράξεως και της θεωρίας και θα υψώνη προς χάριν μας τα χέρια του προς τον Θεόν. Έτσι καθοδηγούμενοι από αυτόν θα επιτύχωμε να διαβούμε την θάλασσα των αμαρτημάτων και θα κατατροπώσωμε τον Αμαλήκ των παθών.

Εκείνοι δε που εστηρίχθηκαν στις ιδικές τους δυνάμεις και ενόμισαν πώς δεν έχουν ανάγκη από κανένα οδηγό, οπωσδήποτε απατήθηκαν.

15. Εκείνοι που εξήλθαν από την Αίγυπτο είχαν ως οδηγό τον Μωϋσή, και αυτοί που έφυγαν από τα Σόδομα άγγελο.

Και οι μέν πρώτοι ομοιάζουν προς εκείνους πού θεραπεύουν τα πάθη της ψυχής με την φροντίδα και τις οδηγίες ανθρώπου-ιατρού. Αυτοί είναι όσοι

εξέρχονται από την Αίγυπτο.

Οι δεύτεροι ομοιάζουν προς εκείνους που επιθυμούν να καθαρισθούν από τα ακάθαρτα και άθλια πάθη της σαρκός. Γι' αυτό και χρειάζονται άγγελο-ιατρό, δηλαδή ισάγγελο άνθρωπο θα έλεγα, για να τους βοηθήσει. Διότι στην προχωρημένη σήψι των τραυμάτων χρειαζόμαστε πολύ έμπειρο ιατρό.

16. Βία πράγματι και συνεχείς οδύνες πρέπει να έχουν όσοι επιχειρούν να ανεβούν στον ουρανό με το σώμα τους. Και μάλιστα στις αρχές της μοναχικής ζωής, μέχρις ότου οι φιλήδονες τάσεις και η σκληρότης της καρδίας μεταστραφούν με τη βαθειά λύπη και το πένθος σε αγάπη προς τον Θεόν και σε αγνότητα.

17. Μόχθος, πραγματικός μόχθος, και πολλή και αφανής πικρία μας περιμένουν, και ιδίως τους αμελείς, έως ότου κατορθώσουμε τον λαίμαργο και «φιλομάκελλον κύνα», δηλαδή τον νου μας, να τον κάνουμε φίλο της προσοχής και της καθαρότητας, με την βοήθεια της απλότητας, της πολλής αοργησίας και της επιμελείας.

Όμως ας έχωμε θάρρος εμείς οι εμπαθείς και

αδύνατοι και με πίστι αδίστακτη ας
παρουσιάσωμε με το δεξιό μας χέρι και ας
εξομολογηθούμε στον Χριστόν την ασθένεια και
την αδυναμία της ψυχής μας.

Έτσι θα λάβωμε οπωσδήποτε την βοήθειά Του
και μάλιστα περισσότερο απ'όσο το αξίζομε.
Αρκεί μόνο να βυθίζωμε συνεχώς τον εαυτό μας
στον βυθό της ταπεινοφροσύνης.

18. Ας γνωρίζουν καλά όλοι όσοι αρχίζουν τον
σκληρό και πιεστικό, αλλά και ελαφρό
συγχρόνως αγώνα, ότι ήλθαν να πηδήσουν σαν
μέσα στο πυρ (των πειρασμών και των θλίψεων),
εφ'όσον εξεκίνησαν με την διάθεσι να κατοικήση
μέσα τους το άϋλο θεϊκό πύρ. Γι'αυτό
προηγουμένως πρέπει να εξετάζη καλά καθένας
τον εαυτό του και έπειτα να πλησιάζη για να
γευθή τον άρτο με τα πικρά χόρτα και να πιή το
γεμάτο δάκρυα ποτήρι της μοναχικής ζωής, μη
τυχόν η επιπολαία κατάταξις του στο στράτευμα
των μοναχών γίνη αιτία της καταδίκης του.

19. Εφ'όσον και όλοι όσοι εβαπτίσθηκαν δεν θα
σωθούν, δεν χρειάζεται να εξηγηθώ με
περισσότερα λόγια[1]. Όλα πρέπει να τα

απαρνηθούν, όλα να τα καταφρονήσουν, όλα να τα περιγελάσουν, όλα να τα αποτινάξουν όσοι προσέρχονται στην μοναχική πολιτεία, για να βάλουν έτσι στερεό θεμέλιο.

20. Καλό τρίδομο και τρίπτυλο θεμέλιο είναι η ακακία, η νηστεία και η σωφροσύνη. Όλοι οι έν Χριστώ νήπιοι απ' αυτά ας αρχίζουν, παίρνοντας παράδειγμα τα νήπια.

Διότι αυτά δεν έχουν καμμία κακία και πονηρία, ούτε επιθυμία και κοιλία αχόρταγη, ούτε σάρκα πού φλογίζεται και αποθηριώνεται, όσο όμως προχωρούν στην αύξησι της τροφής τους παρουσιάζεται, όπως φαίνεται, και η πύρωσις της σαρκός.

21. Είναι πραγματικά βδελυκτό και επικίνδυνο να αποχαυνωθεί ο παλαιστής μόλις αρχίση η πάλη. Έτσι δείχνει σε όλους ότι εύκολα θα τον σφάξη ο εχθρός.

22. Είναι οπωσδήποτε ωφέλιμο το αποφασιστικό και ορμητικό ξεκίνημα, και για αργότερα, όταν τυχόν παρουσιασθή αμέλεια και αδράνεια.

Διότι την ψυχή που άρχισε με ανδρεία τον αγώνα και έπειτα τον εχαλάρωσε, την κεντά σαν κεντρί η

ανάμνησις του πρώτου ζήλου, πράγμα πού πολλές φορές αναπτέρωσε και έσωσε αρκετούς, αυτοί έμοιασαν έτσι με αετούς που ανανεώθηκαν τα πεσμένα τους πτερά.

23. Όταν η ψυχή προδώση τον εαυτό της και χάση την μακαρία και πολυπόθητη θέρμη πού είχε στην αρχή, ας ερευνήση επιμελώς να εξακριβώση από ποια αιτία την εστερήθηκε, και εναντίον αυτής της αιτίας ας αναλάβη όλο τον πόλεμο και τον ζήλο της. Διότι δεν υπάρχει άλλη θύρα από την οποία να επιστρέψη η θέρμη, παρά μόνο αυτή από την οποία έφυγε.

24. Αυτός που απαρνήθηκε τον κόσμο από τον φόβο (της κολάσεως) είναι όμοιος με το θυμίαμα πού ενώ καίεται, στις αρχές αναδίδει ευωδία, στο τέλος όμως καπνίζει[2]. Εκείνος πού τον απαρνήθηκε με την ελπίδα μελλοντικού μισθού, καταντά μια μυλόπετρα, που γυρίζει συνεχώς στο ίδιο μέρος. Όποιος όμως αναχώρησε από τον κόσμο για την αγάπη του Θεού, ευθύς εξ αρχής έχει μέσα του φλόγα, η οποία αν τυχόν πέση σε ξύλα ή σε δάσος, αυξάνει υπερβολικά και συνεχώς επεκτείνεται προς τα εμπρός.

25. Μερικοί κτίζουν πλίνθους επάνω στους λίθους. Άλλοι στερεώνουν στύλους επάνω στο χώμα. Και άλλοι, αφού εβάδισαν ολίγο πεζοί και ζεστάθηκαν τα νεύρα και οι κλειδώσεις τους, επροχώρησαν έπειτα γρηγορώτερα. Όποιος έχει νου, ας εννοήσει τις συμβολικές αυτές εικόνες[3].

26. Ας τρέξωμε πρόθυμα, συναισθανόμενοι ότι μας εκάλεσε ο Θεός και Βασιλεύς, μήπως και τα χρόνια της ζωής μας είναι ολίγα, οπότε θα ευρεθούμε χωρίς καρπούς την ημέρα του θανάτου μας και θα πεθάνωμε από την πείνα. Ας ευαρεστήσωμε τον Κύριον, όπως οι στρατιώτες στον βασιλέα. Οπωσδήποτε μετά την επιστράτευσι, μας ζητείται η ακριβής εκπλήρωση των υποχρεώσεών μας.

27. Ας φοβηθούμε τον Κύριον όπως τα θηρία. Διότι εγνώρισα ανθρώπους που επήγαιναν να κλέψουν, και τον Θεόν δεν τον εφοβήθηκαν, μόλις όμως άκουσαν στο μέρος εκείνο τα γαυγίσματα των σκύλων αμέσως ωπισθοχώρησαν. Έτσι αυτό πού δεν επέτυχε ο φόβος του Θεού, το κατόρθωσε ο φόβος των θηρίων!

28. Ας αγαπήσωμε τον Κύριον, όπως αγαπούμε και σεβόμεθα τους φίλους μας. Είδα πολλές φορές ανθρώπους πού ελύπησαν τον Θεόν και δεν ανησύχησαν καθόλου γι' αυτό. Όταν όμως συνέβη να πικράνουν αγαπητά τους πρόσωπα, έστω και σε κάτι μικρό, έκαναν το πάν, εχρησιμοποίησαν κάθε τέχνασμα, εσκέφθησαν κάθε τρόπο, υπεβλήθησαν σε κάθε θλίψη, ωμολόγησαν το σφάλμα τους, και παρεκάλεσαν είτε αυτοπροσώπως είτε με φίλους είτε με δώρα, προκειμένου να αποκαταστήσουν την πρώτη αγάπη τους.

29. Οπωςδήποτε στην αρχή της μοναχικής μας ζωής, με κόπο και πικρία εργαζόμεθα τις αρετές. Έπειτα όμως, όταν προχωρήσωμε, δεν θα αισθανώμεθα καθόλου λύπη, ή ολίγη, στην εξάσκησί τους. Όταν δε τέλος αφανισθή το θνητό μας φρόνημα και κυριαρχήση στην ψυχή μας η προθυμία, τότε πλέον θα τις εργαζώμεθα με όλη μας την χαρά και τον ζήλο και τον πόθο και την θεϊκή φλόγα.

30. Όσο είναι αξιέπαινοι αυτοί που ευθύς εξ αρχής με χαρά και προθυμία καλλιεργούν τις αρετές και εκτελούν τις εντολές, τόσο ελεεινοί

είναι εκείνοι που έχρόνισαν στην άσκησι και όμως με κόπο ακόμη τις εξασκούν, εάν βέβαια τις εξασκούν.

31. Ας μην αποστρεφώμεθα ούτε να κατακρίνωμε «τας περιστατικάς αποταγάς»[4]. Διότι εγνώρισα ανθρώπους λιποτάκτες, οι οποίοι χωρίς να το θέλουν συναντήθηκαν με τον βασιλέα που είχε βγη έξω και από την στιγμή εκείνη έγιναν δορυφόροι του, τον ακολούθησαν στο παλάτι και εδέιπνησαν μαζί του.

32. Είδα σπόρο που έπεσε τυχαία στο έδαφος και όμως έκανε εξαιρετικό και πολύ καρπό, καθώς πάλι και τα αντίθετο.

33. Είδα έναν άνθρωπο (που είχε κάποια βλάβη στην όρασί του) να μπαίνει στο ιατρείο για κάποια άλλη ανάγκη, να τον κρατά ολίγο περισσότερο ο ιατρός με την φιλοφροσύνη του, με αποτέλεσμα να καθαρισθή και να απαλλαγή από την ομίχλη που σκέπαζε τα μάτια του. Έτσι μερικά ακούσια και τυχαία περιστατικά που συνέβησαν σε μερικούς είχαν αποτελέσματα βεβαιότερα και ουσιαστικώτερα από ό,τι μερικά εκούσια.

34. Κανείς ας μη θεωρήση τον εαυτό του ανάξιο

για την μοναχική πολιτεία, προφασιζόμενος το βάρος και το πλήθος των αμαρτιών του και ας μη νομίζη ότι ταπεινώνει έτσι τον εαυτό του, ενώ στην ουσία φοβείται μη στερηθή τις ηδονές του κόσμου. Όλα όσα λέγει είναι «προφάσεις εν αμαρτίαις» (Ψαλμ. ρμ´4). Διότι εκεί όπου ακριβώς υπάρχει βαθειά και σαπισμένη πληγή, εκεί χρειάζεται και μεγαλύτερα θεραπεία, για να καθαρισθή. Άλλωστε στο ιατρείο δεν πηγαίνουν οι υγιείς!

35. Εάν ο επίγειος βασιλεύς μας προσκαλούσε να καταταγούμε στον στρατό του, να τον υπηρετούμε και να πολεμούμε στο πλευρό του, δεν θα καθυστερούσαμε ούτε θα προφασιζόμεθα τίποτε. Αλλά θα τα εγκαταλείπαμε όλα και με προθυμία θα τρέχαμε κοντά του.

Ας προσέξωμε λοιπόν μήπως, ενώ μας προσκαλεί ο Βασιλεύς των βασιλέων και Κύριος των κυρίων και Θεός των θεών στην ουρανία παράταξι των μοναχών, αρνηθούμε την πρόσκλησι από οκνηρία και ραθυμία, και σταθούμε έτσι αναπολόγητοι εμπρός στο μέγα και φοβερό βήμα της Κρίσεως.

36. Μπορεί βέβαια να βαδίζη κανείς, ενώ είναι δεμένος με τις υποθέσεις του κόσμου και με βαρείς - σαν σιδερένιες αλυσίδες - φροντίδες, αλλά θα βαδίζη με δυσκολία. Όπως και εκείνοι που έχουν σιδερένια δεσμά στα πόδια τους βαδίζουν πολλές φορές, αλλά συνεχώς σκοντάφτουν και πληγώνονται.

37. Ο άγαμος πού ευρίσκεται στον κόσμο και είναι δεμένος μόνο με τα πράγματα του κόσμου ομοιάζει με αυτόν που έχει τις χειροπέδες. Για τούτο και όταν αποφασίση να τρέξη προς τον μοναχικό βίο δεν εμποδίζεται. Ενώ αυτός πού ήλθε σε γάμο ομοιάζει με εκείνον πού τον έχουν δέσει «χειροπόδα».

38. Μερικοί κοσμικοί πού ζούσαν αμελώς με ερώτησαν: «Πώς μπορούμε εμείς πού ζούμε με συζύγους και είμαστε περικυκλωμένοι με τόσες κοινωνικές υποχρεώσεις ν' ακολουθήσωμε την μοναχική ζωή»; Και τους απήντησα: «Όσα καλά μπορείτε, να τα κάνετε, κανένα να μη περιγελάσετε, κανένα να μη κλέψετε, σε κανένα να μην ειπήτε ψέματα, κανένα να μη περιφρονήσετε, κανένα να μη μισήσετε. Να μη παραλείπτε τον εκκλησιασμό, να δείχνετε

συμπόνια στους πτωχούς, κανένα να μη σκανδαλίσετε. Σε ξένο πράγμα και σε ξένη γυναίκα να μην πλησιάσετε. Αρκεσθήτε στην ιδική σας γυναίκα (Λουκ. γ' 14). Εάν ζήτε έτσι, «ού μακράν έστε της βασιλείας των ουρανών» (Μάρκ. ιβ' 34).

39. Ας τρέξωμε με χαρά και με φόβο στον καλόν αγώνα, χωρίς να φοβούμεθα τους εχθρούς μας. Διότι αυτοί παρατηρούν την όψι της ψυχής μας, έστω και αν εμείς δεν τους βλέπωμε. Και όταν ιδούν την όψι της ψυχής μας αλλαγμένη από τον φόβο, τότε επιτίθενται δριμύτερα εναντίον μας, επειδή αντελήφθηκαν οι δόλιοι ότι φοβηθήκαμε. Γι' αυτό λοιπόν ας τους επιτεθούμε με ανδρεία. Διότι κανείς δεν θέλει να πολεμή εναντίον εκείνου που μάχεται με ζήλο.

40. Ο Κύριος φερόμενος με συγκατάβασι ελάφρυνε τον αγώνα των αρχαρίων για να μη κουρασθούν ευθύς εξ αρχής και γυρίσουν αμέσως στον κόσμο. Γι' αυτό «χαίρετε εν Κυρίω πάντοτε» (Φιλιπ. δ' 4) όλοι οι δούλοι του Θεού, αφού αντιληφθήτε το πρώτο αυτό δείγμα της αγάπης του Δεσπότη. Χαίρετε ακόμη, αφού σκεφθήτε ότι Αυτός σας έχει προσκαλέσει στον

αγώνα της μοναχικής ζωής.

41. Αλλά και τούτο φαίνεται ότι κάνει πολλές φορές ο Θεός: Βλέποντας ανδρείες ψυχές, επιτρέπει τους πολέμους ευθύς εξ αρχής, με την επιθυμία να τις στεφανώσει σύντομα.

42. Αποκρύπτει ο Κύριος από αυτούς που ζουν στον κόσμο την δυσκολία –ή μάλλον την ευκολία– του μοναχικού αγώνος. Διότι αν την ε γνώριζαν, κανείς δεν θα απεφάσιζε να γίνη μοναχός.

43. Πρόσφερε με προθυμία στον Χριστόν τους κόπους της νεότητός σου και θα απολαύσης στο γήρας σου πλούτον απαθείας. Αυτά που συναθροίζονται στην νεανική ηλικία τρέφουν και παρηγορούν κατά το γήρας όσους έχουν εξασθενήσει.

Ας κοπιάσωμε με ζήλο, όσο είμαστε νέοι, ας τρέξωμε γρήγορα, διότι η ώρα του θανάτου είναι άγνωστη.

44. Έχομε εχθρούς πού είναι πραγματικά πονηροί, σκληροί, δόλιοι, πανούργοι, δυνατοί, άυπνοι, αόρατοι, άυλοι. Στα χέρια τους κρατούν φωτιά και θέλουν να κάψουν τον ναό του Θεού με την φλόγα τους.

45. Κανείς όσο είναι νέος, ας μη παραδεχθή τους εχθρούς του δαίμονας, που του λένουν: «Μη λυώσης το σώμα σου με την πολλή άσκησι, για να μην αδυνατήσης και αρρωστήσης». Διότι, στην σημερινή μάλιστα εποχή, δύσκολα θα ευρεθῇ άνθρωπος πού θα προτιμήσῃ να θανατώσῃ την σάρκα του, το πολύ πολύ ίσως να στερήσῃ τον εαυτό του από τα πολλά και ηδονικά φαγητά. Ο σκοπός του δαίμονος είναι να επιτύχῃ, ώστε η αρχή του μοναχικού μας σταδίου να γίνῃ με νωθρότητα και πολλή ραθυμία, οπότε και το τέλος του αγώνος θα είναι παρόμοιο και ανάλογο προς την αρχή του.

46. Περισσότερο απ'όλα, όσοι θέλουν να υπηρετήσουν πραγματικά τον Χριστόν πρέπει να εξετάσουν και να πράξουν το εξής: Να διαλέξουν με την καθοδήγησι των πνευματικών Πατέρων και με την επίγνωσι του εαυτού τους, τους τόπους και τους τρόπους και τις καταστάσεις και τα εργόχειρα πού θα τους ταιριάζουν.

Τα κοινόβια δεν είναι για όλους, επειδή μπορεί να βλάψουν αυτούς που είναι λαίμαργοι. Ούτε πάλι τα ησυχαστήρια είναι για όλους, επειδή μπορεί να βλάψουν τους θυμώδεις. Καθένας ας εξετάσῃ

καλά ποιο πάθος έχει, (και αναλόγως ας κάνη την επιλογή).

47. Σε τρεις γενικές ασκητικές κατηγορίες περιλαμβάνεται όλη η μοναχική ζωή: Στον ηρωϊκό ερημητισμό, στην άσκησι με άλλον ένα ή το πολύ δύο, και στην υπομονητική ζωή του Κοινοβίου. «Μη εκκλίνης –λέει ο Εκκλησιαστής- εἰς τὰ δεξιά ἢ εἰς τὰ αριστερά, ἀλλ’οὐδὲ βασιλική πορεύθητι» (Παροιμ. δ’27). Διότι ο μεσαίος τρόπος από τους τρεις πού αναφέραμε, φαίνεται να ταιριάζη στους περισσότερους.

Επειδή, όπως λέγει η Γραφή, «αλλοίμονο στον ένα, διότι αν πέση» σε ακηδία, ή ύπνο, ή ραθυμία, ή απόγνωσι, «δεν έχει άνθρωπο να τον σηκώση» (Εκκλ. δ’10). Όπου όμως ευρίσκονται «δύο ή τρεις συνηγμένοι εἰς το ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν» εἶπε ο Κύριος (Ματθ. ιη’20).

48. Ποιος άραγε θα είναι ο πιστός και φρόνιμος μοναχός, ο οποίος την πρώτη θέρμη θα την κρατήση άσβεστη, και δεν θα παύση μέχρι της στιγμής του θανάτου του, να προσθέτη κάθε ημέρα φωτιά στην φωτιά, θέρμη στην θέρμη, πόθο στον πόθο και προθυμία στην προθυμία;

Βαθμὶς πρώτη! Σὺ ποὺ ἀνέβηκες σ' αὐτήν, «μη στραφῆς εἰς τὰ ὀπίσω».

ἀπὸ το βιβλίο "Κλίμαξ"

Ι.Μ.Παρακλήτου

[1]Και ὅσοι δηλαδὴ ἐκάρησαν μοναχοί - ἡ κουρά θεωρεῖται ὡς δεῦτερο βάπτισμα - και δεν ἐπέδειξαν ἐν συνεχείᾳ βίῳ ἐνάρετο και συνεπή πρὸς τὴν ὁμολογία τους, δεν θα τύχουν σωτηρίας.

[2]Ο θεάρεστος δηλαδὴ ζήλος που παρατηρεῖται στὴν ἀρχή, μεταβάλλεται ἀργότερα σε καπνὸ ἀμελείας και ψυχρότητος.

[3] Οἱ πρῶτοι φαίνεται ὅτι εἶναι ὅσοι ἐξεκίνησαν με καλές και στερεές βάσεις, ἀλλὰ ἀργότερα ἀμέλησαν και υποβάθμισαν κάπως τὴν πνευματική τους ζωή – οἱ λίθοι ἀντικατεστάθησαν με πλίνθους. Οἱ δεῦτεροι, ὅσοι ξεκίνησαν με ζήλο να ἀνεγείρουν ὑψηλὸ οἰκοδόμημα, ἀλλὰ δεν ἐξασφάλισαν στερεὰ θεμέλια οὔτε ἐχρησιμοποίησαν ἐκλεκτά οἰκοδομικά υλικά. Οἱ τρίτοι, ὅσοι ἐξεκίνησαν χωρίς ζήλο και ὑψηλές προοπτικές, ἀλλὰ ἀργότερα ἐθερμάνθησαν και ἐσημείωσαν ταχεία πρόοδο.

[4] «Περιστατικάί αποταγαί» ονομάζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες τυχαία και απρόβλεπτα γεγονότα οδηγούν κάποιον στη μοναχική ζωή. Ας αναφέρωμε ένα παράδειγμα: Ένα πρόσωπο αντιμετωπίζει κάποιο σοβαρό κίνδυνο και αναγκάζεται να καταφύγει σε μία Μονή σαν σε τόπο ασφαλείας. Εκεί υπάρχει το ενδεχόμενο να αγαπήσει την θεοφιλή ζωή των μοναχών και να αποφασίσει να την ασπασθή.